

Titel

Over veerkracht en vrijheid

Bio

In gesprek met Anissa Fillée, student architectuur die als eerste één semester op uitwisseling trok naar Riga in Letland. In de herfst van 2020-2021 was dat, in volle COVID-crisis.

Thema

Anissa praat honderduit over haar avonturen in Riga. Zonder dat ze het zelf beseft, toont haar verhaal een andere kant van veerkracht, en het belang van vrijheid om te groeien. Veerkracht is het opveren na tegenslag. Maar het is ook: buigzaam zijn wanneer de wind opsteekt, richting zoeken, even bukken. En dan, wanneer het weer kan, zachtjes rechtkomen, ademhalen, stralend de horizon zien en groeien. Bevrijd van druk, blij en moedig je eigen weg vinden. Ontdekken wat je zelf wil en kan. Daarvoor is ruimte nodig. Gunnen we onze studenten die ruimte?

Over de schrijver

Els Hannes is coördinator internationalisering van de faculteit Architectuur en Kunst van de Universiteit Hasselt. Het gesprek met Anissa vertaalt ze in een brief aan de mama van Anissa.

Dag mama van Anissa,

Ik richt deze brief aan u om u te bedanken. En met u alle moeders die hun kinderen de vrijheid gunnen om zichzelf te ontplooien, met vallen en opstaan. Die liefdevol loslaten. Die moedig ruimte geven. Anissa's verhalen tonen haar groeiende veerkracht.

Zelf doen

U kreeg een andere dochter terug in januari. Eén semester in Riga maakte haar nog zelfstandiger, zelfredzamer: *“Voor Erasmus durfde ik vaak niet veel vragen. Ik deed wel graag dingen zelf, maar ik was niet zo onder mij uit als ik nu ben. Op Erasmus moet je alles zelf uitzoeken”*. Nu kookt zij af en toe thuis, terwijl u dat vroeger altijd deed. Zo maakte ze al lasagne naar een recept uit Venezuela van een huisgenoot in Riga. Want ze heeft ginder ontdekt dat ze koken echt fijn vindt en dat ze deze lasagne nog beter vindt. En ze wil nu ook zelf haar was doen. Gewoon alles in de machine op 40 graden, handdoeken en al. Zoals zij dat in Riga deed, in een machine die wast en droogt in één programma. Raar? Anders dan hier, anders dan u. Maar ook proper.

Verrassend

U bent heel erg geschrokken toen ze plots weer voor u stond, na 5 maanden. Anissa vertelde u immers niet dat ze door Corona besliste om vroeger dan gepland weer naar België te komen. De maatregelen in Letland werden strikter. Er waren steeds minder vluchten te vinden. Ze vertelde u niet dat ze terug was, in quarantaine bij haar vriend thuis. Het wekelijkse videogesprek hield ze voor een gewone, witte muur, en ze bevestigde zonder verpinken dat er veel sneeuw lag in Riga. Ze was toen al vlakbij... Anissa wilde u immers verrassen, u meteen veilig kunnen vastpakken wanneer ze u

terug zou zien. En ze wou u ook beschermen, uw dagelijkse bezoeken aan uw vader in het woonzorgcentrum niet in gevaar brengen. Anissa lacht nog om het weerzien: *“Mama vond het echt kei leuk, maar ze was ook geschrokken. Ze zei: je hebt 10 dagen tegen mij gelogen. Maar dat was gelukkig snel vergeven”*.

Er gewoon zijn

U bent misschien ook geschrokken toen ze vertelde dat ze op Erasmus wilde gaan naar het verre Riga? Als pionier nog wel. Dat zit wel in haar. Toen ze 14 was, liet ze als enige haar groep vriendinnen achter om in Hasselt verder school te lopen. Ze vindt het leuk om iets te doen wat een ander misschien niet zo snel zou doen. Maar toch, Letland? Ze had nog nooit alleen gevlogen, laat staan alleen gewoond. Maar ze wil het zo graag, zelfstandig zijn, zelf dingen ondernemen: *“Niet dat ik dan het varken uithang, dat niet. Zo ben ik niet. Maar gewoon, je eigen beslissingen kunnen maken”*. En dus vloog ze van Dusseldorf naar Riga. Alleen. Niet zonder slag of stoot: misverstand over het inchecken van de bagage, net op tijd bij de moeilijk te vinden gate, door de Duitse luchtvaartpolitie weer uit de rij gehaald wegens een vermeend gestolen paspoort... Maar ze geraakte er. Toen de taxichauffeur haar koffers uiteindelijk neerzette in de straat voor haar studentenhuus, overviel haar een intens gevoel van blijdschap: *“Ik ben er gewoon. Nu kan het beginnen. Er liggen 5 maanden voor me”*. Een onbeschreven, wit blad. Ruimte. Vrijheid. Om er gewoon te zijn.

Volgen of vluchten

U weet intussen dat ze het heel fijn vond om ginder al die dingen zelf te kunnen doen, op haar manier, en dat het allemaal nog beter meeviel dan verwacht: koken, wassen, winkelen en dan ook nog school lopen. Het lukte wonderwel. Er was tijd. Ze leerde wel dat sommige zaken er anders aangepakt worden. In de eerste schetsles al, kreeg ze de wind van voren. In ietwat gebrekkig Engels zei de docente botweg dat Anissa gebouwen tekent als een kleuter omdat ze de vluchtlijnen niet tot op de rand van het blad doortrekt. En dat ze haar potlood met gestrekte arm schuin vooruit moet houden wanneer ze het perspectief zoekt. Potlood schuin houden! Maar Anissa schetst al drie jaar. De vluchtlijnen mogen kort zijn bij ons. En ze heeft geleerd om haar pen recht voor zich te houden. Ze snapt zelfs niet hoe het anders kan, en haar mede-Erasmusstudenten in Riga ook niet. En dus besluit ze te gommen wanneer de docente kijkt: *“Ik dacht op een bepaald moment, goed, ik ga het gewoon op mijn eigen manier doen, en ik probeer de opmerkingen te ontwijken”*. De vluchtlijnen trekt ze wel door op haar blad, duidelijk, zoals gevraagd. *“Ik dacht oké, da’s een kleine aanpassing, ik trek gewoon mijn lijn voort. Maar dat met dat potlood draaien, dat begrijp ik niet... Als de lijnen kloppen, maakt het toch niet uit hoe ik het heb gedaan”*. En haar resultaten? Die zijn uiteindelijk schitterend. 8/10.

Heen en weer

Anissa vertelt honderduit over Riga. *“Zijt ge daar weer”*, zegt u dan lachend. Ze wil u zeker eens meenemen, zodra het kan. Om u de bomen van Riga te laten zien. Om te kajakken op de rivier in de korte herfst wanneer de bladeren zo mooi kleuren. Om weer naar het strand te gaan. Ze heeft zoveel ervaren: onverwacht warme septemberdagen en barkoude sneeuw in oktober, een fijn studentenhuus met huisgenoten die echte vrienden geworden zijn, weekends om samen een auto te huren of te barbecueën, toch nog even kunnen samenwonen met haar overgevlogen lief. Maar ook: licht en lawaai 's nachts, busticket-automaten die alleen Lets praten, stroeve communicatie met de gastfaculteit, niet naar huis kunnen komen met kerst. Aankomen en vertrekken was het meest ingrijpend. Van alle emoties ertussenin, overheerst er één: stralende blijheid.

Alles bij het oude

Die blijheid is nu alleen nog een herinnering. Een jaar lang bereidde ze zich voor om op Erasmus te gaan. In moeilijke omstandigheden: te grote studiedruk, strubbelingen thuis, Corona. Ze zette alles op alles om er te geraken, om 5 maanden alleen te leven. Zelfstandig. In het buitenland... Het is voorbij gevlogen. Nu ze weer hier is, weer thuis, weer op school, is de vrijheid beperkter dan ooit: *“Het is een combinatie. Met vrienden afspreken mag niet, door Corona, en binnen de opleiding is er gewoon ook heel weinig tijd voor. Niet zoals ik dat een half jaar wel heb kunnen doen”*. Ze zou het zo weer opnieuw kunnen doen.

De supergoeie herinneringen, die blijven natuurlijk wél. Ik hoop dat ze Anissa kunnen dragen. Dat ze ook hier die blijheid mag terugvinden. We zullen daarvoor ruimte moeten scheppen.

Dankuwel, mama van Anissa. Voor de vrijheid die u haar alvast gegeven hebt.

Hartelijke groeten,

Els

